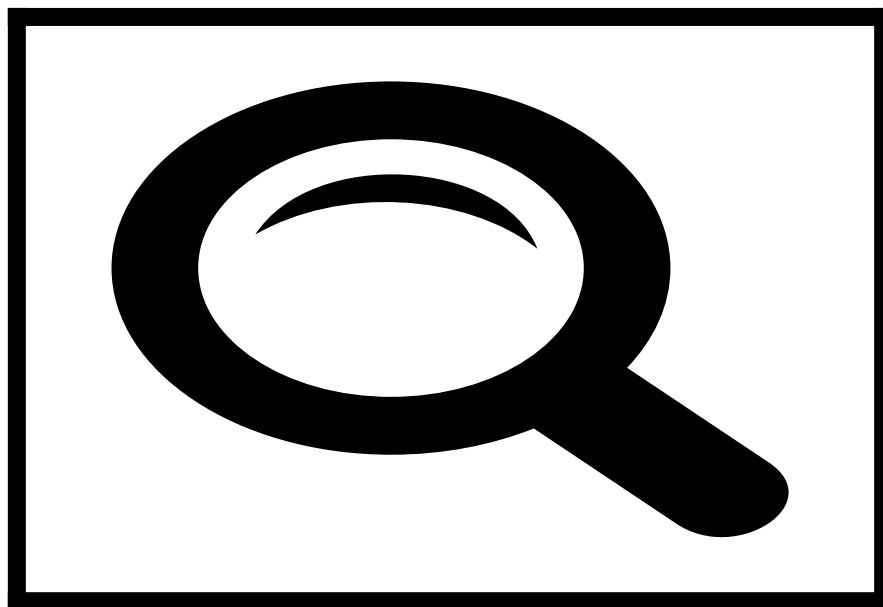

تقوا دروازه شهود در بیان مرحوم آیت الله آقا مجتبی تهرانی ره

(تصویر استاد فقید در مدرسه نور، محل جلسات درس اخلاقشان)

جلسات درس های اخلاق مرحوم آیت الله آقا مجتبی تهرانی از جمله مجالسی بود که روح را بیدار می کرد و کمتر کسی را می توان دید از این جلسات استفاده کرده و بی نصیب مانده باشد. حقیر نیز توفیق استفاده از این جلسات نصیب شد و گزیده هر مبحث را در ایکنای و ابنا منتشر می نمودم تا کسانی که امکان استفاده حضوری از این جلسه روحانی را ندارند بتوانند بهره لازم را ببرند.

اینک در آستانه اولین سالگرد ارتحال آن عالم عامل مرحوم آیت الله حاج آقا مجتبی تهرانی ره گزیده ای یکی از جلسات درس اخلاق ایشان که در دی ماه ۱۳۸۸ در خصوص ملکه تقوا می باشد و حقیر آن را یادداشت برداری نمودم و در ابنا منتشر شد، تقدیم سالکان راه حق می نمایم:

تقوا، یقین و مقامات معنوی

ملکه قدسیه تقوا، نسبت به تمام مقامات معنوی و ملکات فاضله نقش زیر بنایی دارد؛ در مقام توکل، رضا و تسلیم، تقوا نقش زیر بنایی

ایفا می‌کند و دارای درجاتی است تا به مقام تسلیم برسد.

یقین چیست؟

یقین از مقامات معنوی است و در معارف و روایات ما در این خصوص مطالب مهمی وارد شده است. ما یک اصطلاح از نظر منطقی داریم که مسئله مفاهیم ذهنی است. منتق‌دانان آنجا مفهوم علم و یقین را مطرح می‌کنند. فرق این دو این است که علم چیزی است که از نظر مفهومی «احتمال خلاف ندارد»، اما یقین «احتمال خلاف هم ندارد». این محکم کاری است که منطقی‌ها یقین را اینطور تفسیر می‌کنند.

رابطه تقوا و یقین

یک اصطلاح دیگر هم در بحث معارف و مقامات معنوی وجود دارد. و آن این است که بحث، در معارف ما از اسلام و ایمان و تقوا شروع می‌شود و بعد یقین مطرح می‌شود.

این طور نیست که تقوا، فقط ما را به مقام تسلیم برساند، بلکه ما را به مافوق تسلیم هم می‌رساند. تقوا انسان را به یقین می‌رساند.

باید «حق تقوا» را رعایت کنیم تا هنگام مرگ با مقام تسلیم بمیریم؛ این عاقبت به خیری است. اما یک وقت همین تقوا انسان را به جایی می‌رساند که به یقین می‌رسد و یقین، فقط مفاهیم ذهنیه نیست. یقین، انسان را از سنخ مفهومی بیرون می‌آورد و به سنخ مشاهده می‌برد.

تقوا انسان را به مقام یقین می‌رساند. «مقام یقین» مقام شهود است و آنچه را بر دیگران پنهان است، او که یقین دارد، می‌بیند.

سنخ یقین، سنخ شهود است، که البته آن هم درجاتی دارد. این بحث، بحث مفهومی نیست. بحث شهود و مشاهده است. شهودی که با چشم سر نیست.

«ایمان» مربوط به قلب و واردات قلب است که سنخ آن محبت و دلبستگی است. اما یقین، یک نوع رؤیت درونی در رابطه با دل است. اما همیشگی نیست. یک مرتبه برای کسی که اهل یقین است، غیب، شهود می‌شود و برمی‌گردد. چون اگر شخص در حالت شهود باقی بماند، غالب تهی می‌کند. زیر بنایش هم تقوا است.

یقین سه مرتبه دارد. علم الیقین، عین الیقین و حق الیقین. در

«علم الیقین» نور را می‌بینید و به وسیله نور آن دیدنی‌ها را شهود می‌کنید. در «عین الیقین» خود آتش را می‌بینی. در «حق الیقین» خودت وارد آتش و «گویا» همچون آتش می‌شوی. همه اینها شهود است و هیچ ارتباطی با مسائل ذهنیه ندارد و از سنخ مفاهیم نیست.

راه رسیدن به کشف و شهود

آنهایی که می‌خواهند به شهود برسند، باید از همین مسیر بروند. جز «راه شرع» راهی نیست. اصل «مراعات مسائل شرعیه» است. باید ترک محرمات و انجام واجبات نمود و «مراقبت» کرد.

فقط ذکر و ورد گفتن، ما را به جایی نمی‌رساند و بی اثر است چون نقش زیر بنایی اینها بود. اولیای خاص خدا هم از همین راه به مقامات معنوی رسیده اند. **حال اگر واقعاً می‌خواهی معصوم بشوی، به ورد گفتن تنها نیست، به ترک محرمات و انجام واجبات است. مستحبات هم پیش کشتان باشد.**

بنا نیست که گوش، چشم، زبان و اعضای افسار گسیخته داشته باشید و اصلاً مسائل شرعی رعایت نکنید، بعد هم به خیال این باشید که با ذکر و ورد خالی می‌شود به مقامات معنوی رسید. در این حال اصلاً فرد، حتی مسائل معنوی را درک هم نکرده است. باید شرع و شعور انسان را به بالا ببرد. این دو راه، اساسی است. **باید با رعایت موازین شرعی و در کنارش، بالا بردن سطح بینش، به مقامات معنوی رسید.** نباید ذکرهایمان فقط لقلقه زبانی باشد، چرا که این نوع اذکار، خود حجاب طریق الی‌الله هستند.

به قلم: [امیر محسن سلطان احمدی](#)

[لینک این مطلب در اینستاگرام](#)

[لینک مشروح این درس اخلاق مرحوم آیت الله آقا مجتبی تهران‌ی در پایگاه اطلاع رسانی ایشان](#)

شادی روح مرحوم "آیت الله العظمی حاج آقا مجتبی تهران‌ی" **الفاتحه**

انعکاس این مطلب در:

خبرگزاری اهل بیت ع- ابنا

گلستان بلاگ

موسسه فرهنگی هنری منتظران منجی

خبرپو

وبلاگ ادیان و زندگی علما